

edito

De laboratorium-activiteit van CEBEC is van doorslaggevend belang voor de marktcontrole.

Met dit bijzonder nummer van onze Nieuwsbrief neemt U kennis van de laboratorium-activiteiten alsmede van andere dienstverleningen die CEBEC U bovendien kan bieden.

De opening van de interne markt binnen de Europese Economische Ruimte steunt op Europese Richtlijnen die de essentiële eisen bepalen voor de veiligheid van de op de markt gebrachte producten. De controle van de interne markt behoort tot de verantwoordelijkheden van de nationale overheden.

Voor het elektrotechnisch gebied, steunen de controles op de door CENELEC uitgewerkte geharmoniseerde normen. Het Belgisch Elektrotechnisch Comité is lid van CENELEC en neemt deel aan de uitwerking van deze geharmoniseerde normen.

De marktcontrole vergt belangrijke middelen, daar de overheden niet alleen controles moeten uitvoeren, maar bovendien nog zeer belangrijke taken moeten waarnemen in het kader van de coördinatie met de andere EER-landen. Inderdaad, de uitwisseling van informatie is van het grootste belang om te vermijden dat een product dat op één van de nationale markten verboden werd in een ander land op de markt zou gebracht worden en dat het aantal controles onnodig zou opgedreven worden.

Een van de doelstellingen van de marktcontrole bestaat tevens uit het weren van zogenaamde "wilde" import van producten die niet in overeenstemming zijn met de wetgeving doordat ze onveilig zijn.

EXTRA DOSSIER

De "CEBEC" laboratoria

In het eerste gedeelte van dit document worden de steeds groeiende activiteiten van de CEBEC laboratoria voorgesteld. Het tweede gedeelte behandelt de internationale mechanismen van de accreditatie en van de normalisatie, teneinde de opdrachten van CEBEC in het internationaal kader te verduidelijken.

Kast voor warmte-koude en hygrometrische testen

Een zeer uitgebreid domein

BELCERT heeft aan CEBEC de accreditatie nr. 041PR voor de certificering van elektrotechnische producten verleend. Aldus is CEBEC de enige Belgische geaccrediteerde certificeringsinstelling voor deze producten.

In het kader van haar certificeringen voert CEBEC nazicht, inspecties en beoordelingen van de veiligheid, kwaliteit, betrouwbaarheid en van de functionaliteit uit, voor talrijke producten en systemen: installatiemateriaal,

Door CEBEC geteste producten en materieel, voorbeelden

- Leidingen (draden, kabels, buizen, snoeren...)
- Installatiemateriaal (schakelaars, stopcontacten, connectoren, contactstoppen, beschermingskasten...)
- Beveiligingsmateriaal (smeltveiligheden, automatische schakelaars, differentieelstroominrichtingen...)
- Vermogenapparatuur (contactoren, relais, ...)
- Informatica materieel (pc's, printers, scanners, monitors...)
- Elektromedisch materieel
- Meetinstrumenten
- Huishoudelijke toestellen
- Verlichtingsarmaturen
- Transformatoren
- Elektronisch materieel bestemd voor het publiek (TV's, CD players, video's, hi-fi, magnetoscopen, versterkers ...)
- Condensatoren
- Anti-inbraak alarmsystemen
- Branddetectiesystemen

kabels, draden, ... huishoudelijke toestellen, informatietechnologie, alarmsystemen, medische uitrustingen, verlichting ... volgens internationale en Europese normen en overeenkomstig de bepalingen van het A.R.E.I.

Bijgevolg omvatten de laboratorium-activiteiten van CEBEC een zeer uitgebreid en verscheiden

►►► edito (vervolg pagina 1)

Men mag daarbij ook niet uit het oog verliezen dat een industrieel waarvan één van zijn producten, na een controle, verboden wordt op de markt, zich niet enkel blootstelt aan commerciële schade maar tevens aan administratieve of strafrechtelijke sancties. Hij heeft er dus belang bij om beroep te doen op een geaccrediteerd certificeringsorganisme dat kwaliteitskeurmerken verleent teneinde verrassingen te vermijden.

Wij brengen even in herinnering dat CEBEC het enig Belgisch geaccrediteerd organisme is voor de certificering van elektrotechnisch materieel. Het is vanzelfsprekend dat CEBEC zich op dezelfde geharmoniseerde normen steunt als de nationale overheden die de controles uitvoeren. Maar het toepassen van deze geharmoniseerde normen vergt competente laboratoria. Dit is dan ook de reden waarom CEBEC belangrijke investeringen doet in eigen laboratoria met het doel om steeds te kunnen beantwoorden aan de verwachtingen van de elektrotechnische wereld. Er dient bovendien opgemerkt dat sommige specifieke testen ook door ingenieurs van CEBEC uitgevoerd worden in externe geaccrediteerde laboratoria.

Op commercieel vlak bieden de door CEBEC verleende kwaliteit-, veiligheid- en functionaliteitskeurmerken aan Uw producten de beste kans om hun export te doen slagen, dank zij Europese, internationale en bilaterale overeenkomsten.

Ronan Maquestiau

Profielprojector voor kabelmetingen

►►► De "CEBEC" laboratoria (vervolg pagina 1)

gebied dat meestal zeer specifieke testen vergt (zie enkele voorbeelden van controles en testen die door CEBEC uitgevoerd worden in de hiernaast omrande lijst).

De richtlijnen van de Europese Unie steunen o.a. op de systeemcertificering ISO 9001 die een waarborg is voor de optimale organisatie en het nauwgezette kwaliteitssysteem van de fabrikant. CEBEC is eveneens geaccrediteerd voor deze certificering.

Opdrachten van de CEBEC laboratoria

CEBEC certificeert de kwaliteit, de veiligheid, de functionaliteit en ook de betrouwbaarheid van de elektrotechnische producten waaraan zij haar keurmerk verleent. Het hoofddoel van de certificeringen is de bescherming van de personen en van de goederen.

Deze doelstelling wordt bereikt door het uitvoeren van de vereiste proeven om het kwaliteitkeurmerk "CEBEC" te bekomen en door op regelmatige tijdstippen uitvoerende controles van de gefabriceerde elektrotechnische producten.

Wat de laboratoriumproeven betreft worden door CEBEC verschillende oplossingen voorzien:

1. Indien de fabrikant niet over eigen laboratoria beschikt of indien zij niet aangepast zijn aan de uit te voeren testen, worden deze in de eigen laboratoria van CEBEC uitgevoerd. De CEBEC laboratoria werken volgens de norm EN ISO/IEC 17025.
2. Fabrikanten die over belangrijke productielijnen beschikken, investeren vaak in bijzondere testapparatuur die onontbeerlijk is om te verzekeren dat de producten voldoen aan de essentiële eisen van de Europese Richtlijnen en/of nationale wetgevingen. De kwaliteit en de onpartijdigheid van de uitgevoerde testen worden door het toezicht van CEBEC verzekerd. Het betreft SMT (Supervised Manufacturer's Testing).
3. In andere gevallen worden de testen door de ingenieurs van CEBEC in de laboratoria van de fabrikant uitgevoerd. Deze werkwijze draagt de naam TMP (Testing at Manufacturer's Premises).

Herhaalbaarheid van de metingen (uncertainty of measurement)

Terloops vermelden wij dat de certificeringsprocedures van CEBEC, volgens EN ISO/IEC 17025 de "uncertainty measurement assessment"-methode omvat. Deze methode steunt op de statistische gegevens en laat toe, indien nodig, de meetresultaten aan te geven met een betrouwbaarheid die d.m.v. een waarschijnlijkheid uitgedrukt wordt (bv. 95%, 99%...). Daarenboven

Controles en testen door CEBEC uitgevoerd

- Veiligheid van de gebruikers
- Bedrijfsspanning
- Externe omhulsels
- Directe en indirecte aanraking
- Diëlektrische doorslagvastheid van isolerende stoffen
- Geschiktheid van de producten blootgesteld aan:
 - schokken
 - corrosies
 - ontploffingsgevaar
 - blikseminslag
 - wrijvingen
 - vochtige omgevingen
 - brand
 - mechanische belastingen
 - aanwezigheid van vaste stoffen
 - zonnestraling
 - temperaturen
 - trillingen
- EMC incl. ESD (elektrostatische ontladingen)
- Milieu-invloeden:
 - geluidshinder
 - uitwerkingen op de gezondheid
 - vervuiling ...

moeten de laboratoria van derden zowel als deze van fabrikanten die deelnemen aan SMT of TMP volgens dezelfde norm vergelijkende ringonderzoekingen uitvoeren (Proficiency Testing).

Veelal testen de ingenieurs van CEBEC de producten vanaf hun designfase teneinde onnodige R&D uitgaven te vermijden en de termijnen voor het op de markt brengen van de producten tot een minimum te herleiden. De hoofdrol van CEBEC in het kader van de BVEL (Belgische Vereniging van de Elektrische laboratoria) moet hier ook benadrukt worden.

CEBEC test het elektrisch materieel dat in België verkocht wordt

Een van de belangrijke opdrachten van CEBEC bestaat uit het testen van producten die d.m.v. steekproeven uit de markt genomen worden, teneinde na te kijken dat zij aan de veiligheidscriteria voldoen. De tussenkomst van CEBEC gebeurt op aanvraag van het Ministerie van Economische Zaken-Administratie van de Energie - sinds 25 februari 2002 de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie, KMO, Middenstand en Energie - of op aanvraag van de Vaste raadgevende Commissie tot vaststelling van de veiligheidswaarborgen of op

eigen initiatief van CEBEC. CEBEC maakt deel uit van de Vaste Commissie, die bevoegd is voor het materieel dat zich op de Belgische markt bevindt. Indien een toestel bv. niet aan de eisen voldoet, wordt een dossier aan de Vaste Commissie voorgelegd die haar advies moet voorleggen aan de bevoegde Minister i.v.m. het al of niet verbieden van het toestel op de markt.

Internationale erkenning van de door CEBEC verleende keurmerken en certificeringen

Op wereldvlak maakt CEBEC deel uit van het "CB SCHEME" van de IECCE teneinde de toegang van elektrische uitrustingen tot de wereldmarkt te vereenvoudigen. Het "CB SCHEME" geeft aan dat producten conform zijn bevonden aan de relevante internationale normen.

Op Europees niveau neemt CEBEC deel aan de werkzaamheden van de CCA-overeenkomst (Cenelec Certification Agreement) met als doel de wederzijdse erkenning van de door de certificerings-organismen van de EER uitgevoerde testen. In het kader van deze overeenkomst verleent CEBEC volgende keurmerken en/of certificaten:

- HAR, Europees keurmerk voor kabels en geleiders,
- ENEC, Europees keurmerk voor verlichtingsarmaturen, informatie-technologie, transformatoren, voedingen en onstoringcondensatoren,
- EMEDCA, overeenkomst die het meermaals beproeven van medische hulpmiddelen vermijdt,
- LOVAG, overeenkomst in het kader van laagspanningsuitrustingen voor de industrie,
- KEYMARK, Europees keurmerk voor elektrische huishoudelijke toestellen,
- EMC, Europees keurmerk voor de elektromagnetische compatibiliteit.

Deze overeenkomsten maken het mogelijk dat materieel dat voorgenoemde keurmerken draagt in talrijke landen aanvaard wordt en nationale keurmerken kunnen bekomen worden zonder de testen te moeten herhalen waardoor de kosten worden gedrukt en het materieel sneller op de markt kan worden gebracht.

Componenten en onderdelen die een keurmerk dragen verminderen de kosten die gepaard gaan voor de certificering van het geheel waarin zij ondergebracht werden.

CEBEC laboratoria-activiteiten: contacteer
 ► C. Lana - Tel. 02/ 556 00 55
 E-mail clana@cebec.be

NORMEN & RICHTLIJNEN De wereld van de accreditatie

De accreditatie wordt geregeld door twee organismen: IAF en ILAC (International Accreditation Forum en International Laboratory Accreditation Cooperation).

- IAF bepaalt de criteria voor de accreditatie van organismen/instellingen die belast zijn met de certificering van producten, managementsystemen of personen.
- ILAC bepaalt de criteria voor de accreditatie van laboratoria die ijkingen, testen en controles van producten uitvoeren.

Internationale harmonisering

De evaluatiesystemen van IAF en ILAC verzekeren dat al hun leden op onafhankelijke wijze werken en uiterst bevoegd zijn.

Toegang tot de wereldhandel

Het MLA (Multilateral Agreement for Accreditation) van IAF waarborgt dat de ondertekenende leden dezelfde principes hanteren. Dit laat toe veelvoudige evaluaties te vermijden.

De doelstelling is de erkenning en de aanvaarding in de betrokken landen van alle certificaten en verslagen die door de nationale geaccrediteerde certificeringsorganismen afgeleverd werden.

Resultaat: een certificaat dat bekomen werd door een fabrikant of een onderneming zal erkend worden in alle landen die de overeenkomst ondertekend hebben.

Binnen Europa vond eveneens een hergroepering plaats: het Comité voor

Europese Accreditatie EA (European cooperation for Accreditation) werd opgericht. Inmiddels werd de MLA-overeenkomst door 31 landen ondertekend, allen lid van het EA, waaronder België.

Ijking, testen en controle van de producten

De ILAC-overeenkomst regelt de internationale identificatie van de testen. Hierdoor wordt de behoefte aan "herevaluatie" in andere landen verlaagd of uitgeschakeld. In januari 2002 hadden reeds 41 accreditatie-organismen deze overeenkomst ondertekend.

De accreditatie van laboratoria in België

Drie organismen, die tot de Divisie "Accreditatie" van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie behoren, zijn lid van het IAF, aanvaarden de oriënteringsprincipes van de EA en hebben tevens de MLA-overeenkomst ondertekend.

Deze organismen beantwoorden aan alle behoeften van de Belgische markt:

- BELCERT: inzake accreditatie voor de producten, kwaliteitssystemen, milieu, veiligheid en van personen zoals bv. de inspecteurs die met controle belast zijn
- BKO: Belgische Kalibratie Organisatie
- BELTEST: voor de testlaboratoria en de controle-organismen.

De BKO en BELTEST verzekeren de erkenning van de bevoegdheid, de technische capaciteit en de onafhankelijkheid van de desbetreffende laboratoria.

Hergroepering van de accreditatie-instellingen

De Ministerraad heeft een ontwerp van Koninklijk Besluit goedgekeurd waardoor BELAC, een enig systeem voor de accreditatie in het leven zal geroepen worden, in het kader van de organismen belast met accreditatie van ijklaboratoria, laboratoria belast met testen en controle en systeemcertificeringsinstellingen. Het voorstel komt neer op de fusie van de huidige organismen

voor de accreditatie: BKO, BELTEST en BELCERT.

Buiten administratieve vereenvoudiging beoogt het ontwerp een geheel van procedures alsmede de automatisering van de administratieve verwerking en een rationalisatie die een betere opvolging van de internationale normalisatie i.v.m. accreditatie en certificering mogelijk maakt.

De wereld van de normalisatie

Wereldwijd bestaan er drie normalisatie-organismen: ISO die onder andere de normen bepaalt voor de managementsystemen, IEC voor de normen i.v.m. veiligheid, functionaliteit, kwaliteit en betrouwbaarheid op het gebied van de elektrotechniek en UIT voor de telecommunicatienormen.

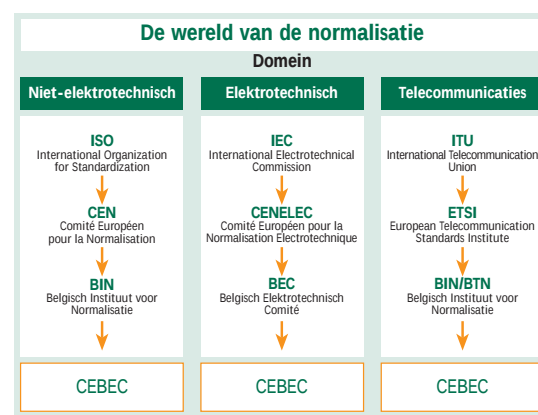
De homogeniteit van de normen is het resultaat van de samenwerking op drie niveaus: mondiaal, Europees en nationaal.

Op nationaal vlak is het BIN* belast met de Belgische normalisatie in het algemeen met uitzondering van de elektrotechniek (elektriciteit en elektronica) en de elektromagnetische compatibiliteit (EMC) waarvoor het BEC

verantwoordelijk is. Het BIN* en het BEC werken nauw samen.

Wat de elektrotechniek en de EMC betreft, neemt het BEC als lid van de IEC (International Electrotechnical Commission) deel aan de normalisatiewerkzaamheden. Op Europees niveau neemt het BEC deel aan de normalisatie van CENELEC. De aldus ontstane normen worden als NBN (Norme Belge-Belgische Norm) gepubliceerd.

Aldus beschikt CEBEC over internationaal erkende normen die ideale "tools" voor de controles en testen van de producten zijn in

het kader van de certificering.

*zal binnenkort de naam "Belgisch Normalisatiebureau" dragen, zie volgend artikel

Wetsvoorstel inzake de Belgische normalisatie

Een wetsvoorstel, dat door de Ministerraad goedgekeurd werd, beoogt volgende wijzigingen:

- Het BIN dat van het Ministerie van Economie afhangt, zal vervangen worden door het Bureau voor Normalisatie (NBN), een onafhankelijk organisme van privaatrecht.
- Het NBN zal uit twee organen bestaan: een Raad van bestuur, belast met de strategie en een Directiecomité, belast met het dagelijks beheer.

Het algemeen beleid zal worden bepaald door de Minister verantwoordelijk voor de Dienst Normalisatie binnen de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie, KMO, Middenstand en Energie, op advies van de Hoge Raad voor Normalisatie met vertegenwoordigers uit de economische wereld, bedrijven, verbruikers, vakbonden, NGO/milieus.

Eén norm, één test, overal aanvaard

Dit was het thema van de "Werelddag van de normalisatie" die op 14-10-2002 plaatsvond teneinde normen en testen toe te passen die in de hele wereld aangenomen worden.

Normen vormen een technische taal die door de ondernemingen overal in de wereld gebruikt wordt om goederen, diensten en systemen te verwezenlijken. Nadien gaat men d.m.v. testen na of men in de tijd gezien, voldoet aan deze normen.

Het gebruik van de normen en de testen die internationaal aanvaard worden, vormen een gemeenschappelijke grondslag die vertrouwen opwekt tussen kopers en verkopers die op de internationale markt ageren. Indien de markt succes oplevert komt het aan allen ten goede: fabrikanten, consumenten, regeringen, laboratoria...

Een nieuwe Secretaris-Generaal voor het Belgisch Elektrotechnisch Comité (BEC)

De heer Paul ROMANUS, Burgerlijk Ingenieur (Burgerlijk Elektrotechnisch & Werktuigkundig Ir. K.U.Leuven 1974), Marketing stratégique et opérationnel (IAG-Ecole de management - UCL), Krauthammer Management (EKSA), Ken Blanchard Situational Leadership (Euro Business Conventions) werd op 1 augustus 2002 benoemd tot Secretaris-Generaal van het BEC.

Gedurende 7 jaar was Paul Romanus in Agoria Adviseur – Technische wetgeving, Normalisatie en Certificatie en zeer actief op Europees en internationaal niveau.

Verder heeft hij meer dan 20 jaar industrie-ervaring waarvan 7 jaar als departementshoofd "Ontwikkeling en kwaliteit" in Schlumberger

Industries (Contigea NV) belast met integrale kwaliteitszorg en ontwikkeling. De heer Paul Romanus vervangt de heer Jean Papier die, na 12 jaar als Secretaris-Generaal van het BEC, op rust is gegaan.

in het kort

In het Belgisch Staatsblad van 29/06/2002 verscheen het Koninklijk Besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor installatie, onderhoud en gebruik van alarmsystemen en beheer van alarmcentrales, van 19/06/2002. Dit Koninklijk Besluit kan op onze website www.cebex.be/en/whatsnew.html#Alarm geraadpleegd worden.

Certificering volgens één norm en één kwaliteitslabel: INCERT

CEBEC werd in dit kader als certificerings-organisme voor het desbetreffend materieel erkend op basis van de Technische Nota T014 van het BEC. De eerste certificeringen werden reeds in de loop van de maand november uitgevoerd.

[Bent U geïnteresseerd? ► info@cebex.be]